

EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON

Dampsaga Bad AS

PROSJEKTPLAN

Steinkjer kommune

Oktober 2020

SK1024

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Utøves eierskapet i Dampsaga Bad AS i tråd med egne prinsipper, selskapslovgivningen og etablerte normer for god eierstyring?2. Har Dampsaga Bad AS etablert tilfredsstillende system for ansettelse av daglig leder?3. Hvordan var prosessen rundt forliksavtalene inngått av Dampsaga Bad AS?<ul style="list-style-type: none">○ Hadde den som inngikk forliksavtalene myndighet?○ Hvem var involvert i forliksavtalene internt og eksternt?○ Hvem ble informert om forliksavtalene internt og eksternt?○ Belyse relevante forhold rundt byggetrinn 3
	<ul style="list-style-type: none">- Kommuneloven- Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven)- Selskapets vedtekter- Kommunens vedtak/føringer- KS: Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak- NUES: Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse- Veileder selskapskontroll NKRF- Delegasjoner i vedtak eller avtale innad i Dampsaga Bad AS
Metode	Gjennomgang av skriftlig dokumentasjon

	Intervju
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Tidsbruk: Inntil 415 timer • Levering: våren 2021
Prosjektteam	<p>Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero, merete.montero@revisjonmidtnorge.no</p> <p>Prosjektmedarbeidere: Sunniva Tusvik Sæter og Hanne Marit Ulseth Bjerkan</p> <p>Styringsgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unni Romstad • Johannes Nestvold <p>Eventuelt ekstern bistand</p>
Uavhengighetserklæring	<p>Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet.</p> <p>Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.</p>
Kontaktperson Steinkjer kommune	<p>Kommunedirektør Torunn Austheim eller den som kommunedirektøren delegerer</p> <p>Ordfører eller den ordfører delegerer</p>

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Plan for eierskapskontroll 2020-2024 ble vedtatt i kommunestyrets sak 24/20. Dampsaga Bad AS står prioritert som nummer fire i planen. Kommunestyret vedtar at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune behandlet i møte 09.09.2020 sak 30/20 Orientering fra kommunedirektøren - Dampsaga bad AS.

Etter kommunedirektørens orientering fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget er alvorlig bekymret over situasjonen for Dampsaga Bad AS*
- 3. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon av Dampsaga Bad AS*
- 4. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.*
- 5. Vedtaket sendes kommunestyret til orientering*

Revisjon Midt-Norge SA var til stede i møtet, og noterte seg hva kontrollutvalget er opptatt av å få belyst.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

2.2.1 Dampsaga Bad AS

Dampsaga Bad og kulturbygg AS åpnet Dampsaga bad i 1995. I 2018 ble driften splittet, og Dampsaga Bad AS ble stiftet. Selskapets formål er å eie og drifte bad, samt virksomhet i tilknytning til dette. Selskapet kan også kjøpe, eie, drifte og selge fast eiendom, samt eie aksjer eller andeler i andre selskaper.

Aksjeselskapet er 100 % eid av Steinkjer kommune.

Dampsaga Gym AS er datterselskap, 100 % eid av Dampsaga Bad AS.

Dampsaga bad er bygd i flere etapper. Første etappe bestod i bygging av badet, som var ferdig i 1995.

I 2011 ble byggetrinn to ferdigstilt, der man hadde gjort følgende:

- Bygging av nytt treningscenter
- Bygging av ny resepsjon med nytt kjøkken
- Utvidelse/renovering av garderobekapasiteten
- Utvidelse av utleieareal til hudpleiesalong
- Bygging av nye administrasjonslokaler
- Diverse mindre bygningsmessige forbedringer

Byggetrinn tre ble ferdigstilt i 2015. I dette byggetrinnet ble det bygd flere basseng og to store vannsklier.

I etterkant av det siste byggetrinnet har det vært utfordringer med fukt og råteskader og Dampsaga Bad AS har fått store økonomiske utfordringer på grunn av dette. Bassenget er stengt, og det er usikkert når det åpner igjen. Det har blitt engasjert advokat for å vurdere mulige krav ovenfor leverandører og eventuelle forsikringsmuligheter. Norconsult har blitt engasjert til å lede prosessen med å kartlegge skadeomfanget. Kommunestyret vedtok i juni 2020 å tilføre 10 millioner kroner i økt aksjekapital og ga aksjeselskapet et rentefritt lån på 13,5 millioner kroner til rehabilitering.

Ifølge kommunens delegasjonsreglement er ordfører generalforsamling i kommunale aksjeselskap, samt representerer kommunen eller oppnevner representant på sine vegne der kommunen har eierinteresser.

Daglig leder er Mette Grundersen.

Styret består av følgende:

Styrets leder Jon Olav Veie (f 1961)

Nestleder Sara Kveli Skjervø (f 1981)

Styremedlem Alexander Støvik Kjølstad (f 1985)

Styremedlem Bjørn Tranås (f 1956)

Varamedlem Olav Hougen (f 1966)

Varamedlem Hans Arnfinn Lothe (f 1947)

Varamedlem Trude Harby (f 1984)

2.2.2 Aksjeselskap

Aksjeselskap (AS) er selvstendige rettssubjekter og virksomheten reguleres av aksjeloven. Et AS kan ha en eller flere aksjonærer. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ, og det er bare gjennom generalforsamlingen at eier kan styre selskapet. Styringen kan skje gjennom vedtekter, instruksjoner og valg av styre. Generalforsamlingens virkemiddel dersom det ikke er tillit til sittende styre eller at eier(e) ikke er fornøyd med styrets arbeid på annen måte, er å velge nytt styre i (eventuell ekstraordinær) generalforsamling. Generalforsamlingen kan også gjennom vedtektene begrense styrets myndighet og dermed skape rom for sterkere eierstyring.

Forvaltningen av selskapet hører inn under styrets ansvar, og det ligger til styret å sørge for forsvarlig organisering, fastsette planer og budsjetter for selskapet. Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og skal påse at virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Det er styret som skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig. Styrets ansvar og oppgaver følger av aksjelovens § 6-12 og 6-13.

Et styreverv er personlig. I rollen skal man ivareta selskapets interesser og ikke særinteresser. Ansvar som styremedlem er et kollektivt ansvar for styremedlemmene, som kan medføre et direkte og personlig krav til et styremedlem. Dette innebærer at det enkelte styremedlem er personlig ansvarlig for et mulig erstatningskrav.

Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Daglig leder har ansvar for rapportering til styret, og rapportering skal skje minst hver fjerde måned. Dette følger av aksjelovens § 6-14. Styret kan begrense daglig leders myndighet gjennom instruksjoner.

Daglig leder har ansvar for saker som skal behandles i styremøter, og styret skal ha et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag.

Av ovenstående følger det at i et aksjeselskap går rapportering og styringssignaler i stor grad mellom daglig leder og styret, mens eier får rapportering i generalforsamling. Aksjelovens kapittel 5 regulerer blant annet hvilke saker som skal behandles på generalforsamlingen. Dette omfatter eksempelvis godkjenning av årsregnskap og eventuell årsmelding og andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen (beslutning om utbytte og valg av revisor).

Som aksjonær (eier) i et aksjeselskap er generalforsamlingen i utgangspunktet den eneste arenaen eier(ne) har for sin eierstyring. Aksjonærene vil først og fremst kunne benytte formelle styringssignaler, som valg av styre, fastsettelse av vedtekter og instruksjer.

2.3 Rapportering til kommunestyret om Dampsaga Bad AS

2.3.1 Fra kommunens eierskapsmelding 2019

Det ble avholdt tre generalforsamlinger i 2018; mai, juni og desember. I mai var formålet med generalforsamlingen å gjøre en presisering i vedtektene. I juni var ordinær generalforsamling. I desember var formålet med generalforsamlingen å gjennomføre en kapitalforhøyelse i selskapet.

I eierskapsmeldingen står det følgende om økonomi:

Selskapet har i realiteten ikke hatt aktivitet i 2018. Det er først i 2019 at bade- og treningssektorens virksomheten i Dampsaga Bad og Kulturbygg AS er overført til Dampsaga Bad AS. Regnskapet er gjort opp med et underskudd på 1 441 kroner. Sum egenkapital er ved utgangen av året om lag 22 mill. kroner, og det er minimalt med gjeld.

Det har ikke vært ansatte i regnskapsåret.

Om viktige forhold i året som har gått står følgende:

Dette har vært et oppstartsår for å ordne formalitetene med det nye selskapet. Aktiviteten er lagt inn i selskapet i 2019. Selskapet fikk ny daglig leder i 2018. Det er påstartet et strategiarbeid for selskapet.

2.3.2 Kommunestyremøter i nye Steinkjer kommune 2019/2020

I kommunestyremøte 23.10.2019 orienterte Dampsaga Bad AS om sin virksomhet, som en del av folkevalgprogrammet.

Kommunestyret behandlet sak 37/19 Kommunal lånegaranti – Dampsaga Bad AS i møte 18.12.2019. Det ble fattet følgende vedtak:

1. Steinkjer kommune garanterer med selvskyldnergaranti for lån på inntil kr 12 500 000,- i KLP som Dampsaga Bad AS tar opp til finansiering av restbeløp fra kjøp av badeanlegget og gjennomføring av nødvendige utbedringstiltak i badet.

2. Garantien gjelder for lånets hovedstol maks 12 500 000 med tillegg av 10 % av enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Steinkjer kommunes maksimale garantiansvar for lånet kan ikke overstige 13 750 000.

3. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetaling på lån og opphører i år 2039 med tillegg av inntil 2 år, jfr. garantiforskriftens § 3. 4. Ved en eventuell erstatning av utbedringsbehovet fra forsikringsselskap eller eksterne leverandører forutsettes det at lånet reduseres med dette beløpet, og lånegarantien reduseres tilsvarende.

Kommunestyret behandlet sak 47/20 Dampsaga Bad AS - økonomi 2020 i møtet 29.06.2020.

Det ble fattet følgende vedtak:

1. Dampsaga Bad AS tilføres et beløp lik 10 mill kroner i økt aksjekapital. Dette finansieres gjennom bruk av kommunens disposisjonsfond.

2. Dampsaga Bad AS gis et rentefritt lån lik 13,5 mill kroner til delfinansiering av fase 1 i rehabilitering av badet. Dette finansieres gjennom bruk av ubundet investeringsfond. Nedbetaling av lånet ses i sammenheng med fase 2 i rehabilitering av badet, og avtales nærmere i tilknytning til dette.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Det presiseres at eierskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet.

En vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller således utenfor denne kontrollen. Vi vil ikke gjøre økonomiske betraktninger om selskapets situasjon og de vedtak som er fattet i kommunestyret knyttet til dette. Videre vil vi ikke vurdere hensiktsmessigheten av at Dampsaga Bad er organisert som et aksjeselskap.

Revisor vil ikke vurdere om eulers rett på svømmeopplæring blir ivaretatt.

I rapporten vil det enkelte steder kunne presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel presenteres, er det som bidrag til helhetsbildet som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Revisor avgrenser problemstilling 2 til å undersøke ansettelsen av daglig leder i 2015 og 2018.

Ved undersøkelse av siste problemstilling vil vi ikke vurdere i hvilken grad avtalene er gode eller dårlige. Videre vil prosjektet ikke omfatte Norconsults rolle med å vurdere skadeomfanget. Revisor avgrenser også prosjektet mot vurdering av mulige erstatningskrav mot motpartene.

3.2 Problemstillinger

Problemstillinger:

1. Utøves eierskapet i Dampsaga Bad AS i tråd med egne prinsipper, selskapslovgivningen og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen besvares ved å undersøke blant annet om eier har:

- ivaretatt kravene i aksjeloven vedrørende utforming av vedtekter og krav til innkalling og gjennomføring av generalforsamling
- utøvd sin myndighet som eier gjennom eierorganet

- sikret kompetent eierrepresentant som har kjennskap til kommunens eierskapspolitikk, selskapet og gitt opplæring i eierstyring
- satt klare resultatmål og andre mål for selskapet
- etablert kommunikasjonslinjer som sikrer nødvendig informasjon om selskapet; informasjon om utvikling i selskapet, selskapets måloppnåelse med videre.

Når det gjelder styret, vil problemstillingen besvares ved å undersøke:

- Om eier har sikret et kompetent styre med komplementær kompetanse.
- Om styremedlemmene har forståelse for sin rolle der selskapets interesser skal være i fokus
- Om styremedlemmene har satt seg inn i reglene for styrearbeid og virksomhetsstyring
 - o Er det etablert styreansvarsforsikring?
- Valg til styre bør skje ved hjelp av valgkomite og det bør etableres faste kriterier for valg til styre.
- Styret bør foreta årlig egevaluering av kompetanse og eget arbeid, og eierne bør etterspørre dette.
- Styremedlemmer bør få opplæring i styrearbeid etter behov.
- Det skal være kjønnsbalanse i styret.

2. Har Dampsaga Bad AS etablert tilfredsstillende system for ansettelse av daglig leder?

Det ble inngått to forliksavtaler i 2018. Forliksavtalene finnes ikke i Steinkjer kommunes arkiv. Det ene forliket er mellom selskapet og prosjekteringsgruppen og det andre forliket er mellom selskapet og entreprenør. Daglig leder har signert ene avtalen, mens det er to i styret som har signert den andre.

Revisor foreslår en problemstilling knyttet til forliksavtalene:

- ### 3. Hvordan var prosessen rundt forliksavtalene inngått av Dampsaga Bad AS?
- o Hadde den som inngikk forliksavtalene myndighet?
 - o Hvem var involvert i forliksavtalene internt og eksternt?
 - o Hvem ble informert om forliksavtalene internt og eksternt?
 - o Belyse relevante forhold rundt byggetrinn 3

Denne problemstillingen vil besvares delvis deskriptivt.

Ved undersøkelse av kulepunkt 1 vil vi vurdere myndighet opp imot aksjelovgivning og delegasjoner. Dette kulepunktet innebærer at problemstillingen vil innebære en snever forvaltningsrevisjon. De neste tre punktene vil besvares deskriptivt, i utgangspunktet uten

vurderinger. Det siste kulepunktet er en samlepost for eventuelle oppdagelser revisor gjør underveis i prosjektet. I media har det vært påstander fra Fuglesang Dahl om at de har frarådet bruk av enkelte tekniske løsninger. Revisor vil forsøke å undersøke hva som ligger i denne påstanden.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder for vurderingskriterier i dette prosjektet er lov, forskrift, kommunale vedtak og føringer, se nedenfor. Listen er ikke uttømmende, men det er viktig å understreke at revisjonens vurderinger forankres i den vedtatte problemstillingen og kildene som er relevante for denne.

- Kommuneloven
- Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven)
- Selskapets vedtekter
- Kommunens vedtak/føringer
- KS: Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak
- NUES: Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse
- Veileder selskapskontroll NKRF
- Delegasjoner i vedtak eller avtale innad i Dampsaga Bad AS

Ifølge kommunelovens § 24-10 jf. 23-6 har revisor rett på nødvendige opplysninger fra heleide kommunale selskaper. Revisor kan kreve opplysningene fra daglig leder, styret og valgt revisor for selskapet (BDO AS).

3.4 Metoder for innsamling av data

En eierskapskontroll (problemstilling 1 og 2) er en avgrenset undersøkelse av hvordan eieren utøver eierskapet i selskapet i forhold til gjeldende føringer for dette. Undersøkelsen er basert på Revisjon Midt-Norges opplegg for eierskapskontroll som er gjennomført overfor en rekke AS som våre eiere helt eller delvis eier.

For problemstilling 1 og 2 vil revisor foreta en gjennomgang av styrende og andre relevante dokumenter samt intervju.

For problemstilling 3 vil revisor gå gjennom styrevedtak og dokumentasjon knyttet til forliksavtalene. Revisor har innsynsrett i kommunens aksjeselskap og kan kreve opplysninger

fra nåværende daglig leder, styret og selskapets valgte revisor. En viktig kilde vil være intervju av involverte parter. Dette vil kunne være utfordrende metodisk sett, ettersom vi er avhengig av aksept fra noen av de aktuelle intervjuobjektene.

Aktuelle intervjuobjekt for problemstillingene er:

- Tidligere daglig leder
- Daglig leder
- Styret
- Tidligere eierrepresentant
- Nåværende eierrepresentant
- Rådmann
- Entreprenør
- Prosjekteringsgruppa

Trondheim 20.10.2020

Merete Myklebust Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet har elektronisk signatur

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Prosjekt nr:
SK1024

Kommune:
Steinkjer

Vurdering av uavhengighet • revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Dampsaga Bad AS

Hovedreferanse:

Kommuneloven § 24-4
Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3
RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4
RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13
RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6
Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 okt. 8

Ansettelsesforhold :	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utførelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke yttet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke yttet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim 28.09.2020

Merete M. Montero

Merete M. Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

MM Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Prosjektplan Dampsaga Bad AS

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Montero, Merete Myklebust	BANKID	2020-10-20 10:30

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.